

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal. — Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20. szám. Telefonszám 800.

Főelölts szerkesztő: KÓNYA LAJÓ

Szerkesztő: BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután — Előfizetési díj: havonta 15 korona

Angol misszió Tolnamegyében.

Bajáról jelentik: Az angol misszió tolnamegyei kirendeltsége E Roy Edmunds tengerészeti alezredest vezetésével Szekszárdon megkezdte működését. A misszióknak minden járásban egy-egy kirendeltsége van. — A misszió célja — a közvetítők kizárásával — Budapest élelmezéséről és az élelmiszerek arányos elosztásáról gondoskodni.

Sopron kiűritése.

Bécs. A soproni kereskedelmi- és iparkamrárt az ide érkezett hírek szerint Szombathelyre készülnek áthelyezni.

Wilson újabb konferenciája.

New-York. Az — acélipar sztrájkja egyelőre holtpontra jutott. — A munkaadók és a munkások is azt hiszik, hogy a harcot konferenciával lehet befejezni. Wilson még e hónapban konferenciát hív egybe a munkáskérdés rendezésére s ezen konferencián a munkaadók és munkások képviselői is részt vesznek.

Bauer kilép az osztrák kormányból.

Bécs. A Correspondenz-Express jelentése szerint dr. Bauer Ottó legközelebb lemond a szocializálás minisztériumának államtitkári állásáról. — Bauer Ottó ezentul kizárólag pártja ügyeivel foglalkozik.

A berlini fém munkások sztrájkja.

Berlinből jelentik: A lapok közlése szerint a fém munkások kibővített sztrájkvezető bizottságának ülésén egyhanguan elhatározták, hogy a küzdelmet fokossá és a fűtőket és a mozdonyvezetőket felszólítják küzdelemben való részvételre. E határozat Berlin gép- és villamosműveinek megbénítását jelenti.

Feloszlatják a szkupstinát?

— Még mindig tart a kormányválság. —

Belgrád, okt. 16. Még mindig nincs új kormány. A tárgyalások folyamatosan vannak. Vagy Biankini, vagy Drašković kap megbízást a kormányalakításra. Pašić nem fogadja el a megbízást. Azt beszélik, hogy ha Draškovićnak nem sikerül a Pavlović-kabinet tagjából (Pavlović kihagyásával) kormányt alakítania, akkor a régens elrendeli a szkupstina feloszlatását és az új választások kiírását.

Vizsgálat Gomperz Samu ellen.

Washingtonból jelentik, hogy az amerikai szenátus vizsgáló-bizottsága, melynek az a feladata, hogy az acélipari sztrájkot elsimítsa, kihallgatta az amerikai munkásszövetség elnökét, Gomperz Samut. Őelene is elrendelték a vizsgálatot, mert a munkások neheztelnek rá amiatt, hogy engedte magát megfélemlíteni a nem Amerikában született munkásoktól.

D'Annunzio fiát lecsukták.

Az Epoca jelenti, hogy Gabriele D'Annunziót, az ismert színművészt és a hírhedt „nagy” D'Annunzio fiát a katonaság Opatijában elfogta és lecsukatta. Vele együtt a Topolo d'Italia szerkesztőjét, Mussolinit, a hírhedt nacionalista szájhósti is letartóztatták.

Dreyfus Alfréd egy Zola-émlénnepen.

Párisi lapok írják, hogy a háború kiöregése óta most gyűltek össze először Zola Emil barátai és tisztelői Meudonban, hogy Zola halála napjának tizenhét éves fordulóján megünnepeljék emlékét. A jelenvoltak között ott volt Dreyfus Alfréd ezredes is. A meudoni ház kertjében, Zola mellszobra előtt Henry Barbusse mondotta az emlékbeszédet.

Elbocsátják a budapesti rendőrség egész személyzetét.

A magyar kormány nagyjelentőségű akcióra készül: el akarja bocsátani a székesfehérvári államrendőrség egész személyzetét. A terv szerint maga az intézmény megmarad, de tagjainak kivétel nélkül távoznuk kell a rendőrség kötelékéből. A kormányt ebben az elhatározásában az a szempont vezette, hogy az új rezsim szempontjából igen sok a politikailag megbízhatatlan ember a rendőri testületben.

Egyformán vonatkozik ez a tisztikarra, a detektívekre és közrendőrökre, akik közül jelentős számban részben az október 31-iki forradalom előkészítésével, részben pedig a proletárdiktatura alatt vállalt szereplésükkel nagyon is exponáltak magukat.

Az új rezsim által megbízhatóknak tartott tisztviselőket, detektíveket és közlegényeket egyenkint hívják be újra szolgálattételre.

Azokat az embereket, akik kiválnak az államrendőrség új testületéből, természetesen pótolják kinevezendő új emberekkel.

Az osztrákok nem kapnak élelmiszert Jugoszláviától.

Bécsi lapok közlik, hogy a Jugoszláv kormány a Német-Ausztriával kötött élelmiszer-szállítási szerződést meg akarja semmisíteni. — Ez a hír a Neue Freie Presse értesítése szerint még megerősítésre szorul. Ha igaz lenne, akkor Ausztriának amugy is kedvezőtlen helyzete még rosszabbá válnék.

A szerződés értelmében ugyanis Ausztria körülbelül kétezer vagon lisztet, 2800 vagon gabonát, rozsot, árpát, 2400 vagon kukoricát, 300 vagon hüvelyesveteményt, — 800 vagon burgonyát, 6100 drb. disznót, 500 birkát, 1000 szarvasmarhát, továbbá zsir, baromfi, hús és tejást kapna Jugoszláviától. A fizetés a szerződés értelmében a jugoszláv koronának a német-osztrák koronával való paritása mellett történt volna. A szállítmányok egy részét külföldi valutában kellett volna megfizetni.

Amerikában nem lesz bolsevizmus.

Roosevelt kapitány, a volt amerikai elnök fia, aki hosszú ideig tagja volt a bécsi amerikai misszióknak, Osterbay-ból keltezett érdekes cikket írt a Neue Freie Presse-be, amelyben határozottan megállapítja, hogy Amerikában sohasem lehet bolsevizmus. Ha az ipari központokban komoly mozgalom vagy súlyos sztrájkok törnének ki, azokat mindig és minden esetben lokalizálni fogják. A nyugtalanságot Amerikában kizáróan idegen elemek szítják. Ezek mind összeköttetésben állanak az orosz bolsevikokkal. Mihelyt komolyra fordulna valamelyik helyen a mozgalom, az amerikai lakosság mint egy ember állna csatasorba ellene, hogy leverje.

Százezer magyar munkás mehet Franciaországba.

A francia kormány tudvalevően az elpusztult francia vidék gyors felépítésére készül, a hol ez a hatalmas munka igen sok munkáskezet fog foglalkoztatni. A békeszerződés szerint Németországból körülbelül 200.000 munkás vonul az elpusztított francia területre, hogy ideiglenesen ott keresse meg kenyerét. A munkabér egyrészt élelemben kapják meg, másik részét pedig a német kormány fizeti ki odahaza családjaiknak. Ezt az összeget beszámítják a Németország által fizetendő hadikárpótlás összegébe.

Ugyanez történik Német Ausztriában is, a hol körülbelül 100.000 főnyi munkáscsapatot szerveznek. A csapatok egyrésze már el is indult, a további szállítmányok szervezése most van folyamatban.

A magyar kormány is komolyan foglalkozik Budapest tehermentesítésének és a munkanélküliség enyhítésének kérdésével. Temple Rezső, a közlekedési miniszterium helyettes államtitkára előterjesztést tett 100.000 budapesti munkásnak Franciaországban való foglalkoztatása érdekében.

Revízió alá kell venni a háborus birtokvásárlásokat!

A jövő államában jórészt a gazdák vállaira nehezedik az újáépítés, ennél fogva kell, hogy a gazdaságszervező erkölcsi felfogása határozza meg az új gazdasági irányt. Az egész gazdaságszervező erkölcsi magaslapon kell állnia és eleve ki kell írni a közölők azokat az elemeket, amelyek tulajdonképpen csak külsőleg és csak azon az alapon tartoznak oda, hogy birtokuk van, hogy módjuk volt a birtokszerzés teljes szabadsága mellett tulajdonjogot venni, sokszor nagyon is tekintélyes birtoktesteken. A háboru üzerei, árdregítők ezek, akik megértették, hogy itt van az a terület, ahol minden erkölcsi érzés híján parazita hajlamaikat érvényesíthetik. Rávetettek magukat a kereskedelemre és iparra és megteremtették a háboru legugyobb betegségét: az uszorát.

Ezek teremtettk meg és növelték naggyá az elletétet falu és város között. És ezalatt mit láttunk. Sokan, nagyon sokan közülük a cipőkenőstől kezdve minden oikkben árdregítést és láncokereskedelmet űzve, miután meggazdagodtak, milliókat szereztek a mi nyomorunk, szenvedésünk megnövekedése által, falura mentek, betolakodtak a termelő osztályok közül még egyedül erkölcsi magaslapon álló gazdaságszervezőbe. Birtokukat szereztek ezer és ezer holdszámra. Nem a földhöz való szeretet vezette őket, hanem a kegyes nyereszshedési vágy. Ezeket irgalmatlanul ki kell lökni a gazdaság köréből.

Revízió alá kell venni a háboru alatt történt birtokvásárlásokat. És ha megállapítást nyer, hogy az új birtokos a birtokot láncokereskedelmi, árdregítők uton szerzett

pénzből vásárolta és a gazdaságszervező nem fézi hivatás, — részbeni kártalanítás mellett — el kell venni tőlük a birtokot. Az ilyen földet azután a földnélküliek között kell felosztani, ami egy nemzeti állam erősségét jelentené és a mezőgazdaság felzárkózását vonná maga után.

Pollákék parcelláznak.

— Hogyan lehet a földreformot kijátszani. —

(Saját tud.)

Topolyán az ügyvezető Ujpuszta a Nádasdy grófoké volt a múlt évi március hóig. Ekkor eladták a grófok az 1927 katasztrális hold és 116 négyzetöölnyi pusztát a magyar leszámtól és pénzváltó banknak 9 millió és 820 ezer koronáért. De a bank se tartotta meg magának sokáig a birtokot, hanem egy kis haszonnal hamarosan tulajdonított rajta egy társaságnak: Ogyanov Győrynek, Mehrer Arminnak, Pollák Izraelnek, Pollák Salamonnak és Sándornak, még pedig 9 millió és 700 ezer koronáért. Ez a vétel tavaly júniusban történt. — A vásárló konzorcium azonban egy kis spekulációt akart csinálni. Feltették a földre a vételárát jóval meghaladó kölcsönökkel, 12 milliótól többet. Ezután elkezdtek parcellázni, de előbb — mivel közös teherkönyvben voltak, megosztották maguk között a birtokot, ez év júniusában. Ogyanovnak jutott 200 kat. hold, Mehrernek 400. Pollák Izraelnek 922 hold és 116 négyzetööl, Pollák Salamonnak és Sándornak pedig 400 katasztrális hold.

Ogyanov kivételével ekkor a többiek parcellázták a birtokot, a következő igen érdekes módon. Eladták a földet láncokként, azaz 200 négyzetöölentént tízezer koronáért, de holmi alkuszdiákkal stb. vel együtt ez az ár felment láncokként 10302 koronára. Az eladók természetesen ezzel arra tö-

A gazdaságszervezőbe bevitt mértéket: az uszorát, a többtermelés, a felfrisített szellem egy kettőre kiebrudlná és emellett az állam egyre fokozódó kiadásai fedezésére biztos alapot nyerne. Csak egészséges földbirtokreformmal lehet leggyorsabban egyhátni a háboru nyomorán!

retek, hogy jó nyereségre adják el a földet, mellékesen pedig a külsőben levő földreformot egy kicsit kijátszák és azért maguknak is maradjon egy jó rész.

A 12 millió kölcsönbe volt egy négy millió 800 ezer koronás is. Ezt a kölcsönt úgy osztották szét, hogy láncokként még 3120 korona terhet róttak a vevőkre. Ezt ba is táblázták a vevők ellen az általuk megvett birtokra láncokként. Így egy lánc föld belekerült 10302+3120, azaz 13422 koronába. Így fizette meg jó borosan a földet 87 vevő, kik közül 33-en topolyaiak, a többi négy pedig vidéki. Az eladó Pollákék ugy csinálták a dolgot, hogy Mehrernek sa Pollák Sándor és Salamon csak megmaradjon kb. 100 100 kat. hold, Pollák Izraelnek pedig 200, esetleg 250 hold és persze az összes gazdasági épületek. — Természetes, hogy az ő birtokukra semmi teher sincs betáblázva.

Az egész parcellázás a vevőkre nézve ugyan nem nagyon rossz, amennyiben a föld ára teyleg 13 és 15 ezer korona között váltakozik, de azért meg kellett emlénteniük a földdel való ezt a kis „lánc“-kereskedelmet. Ha ugyanis a földreform beövezkedik, sokkal olcsóbb áron adhatnak tul a földet és még megmarad nekik a 3120 korona teher láncokként, — mely a vevőket fogja terhe ni.

Bevált az ukrán buza...

(Saját tud.)

Nincs párja az alföldi acelas buzának, — még az amerikai iszta buza sem oly sikérdus, mint a bacsikai avagy a bánáti s éppen emiatt versenyeznek oly sokan a külföldi piacokon is a mi búzáért, képesek a kétszeres sőt háromszoros árat ígérni érte, csak hogy elsőrangú acelas búzához jussanak. Viszont a külföldi buzafajok sokkal kiadósabbak, mint a miénk, ez tény, a szakemberek is megállapították; a mi búzánk köránt sem tartalmaz annyi lisztanyagot, mint például a Don melletki, melynek a kalásza is durvább, mint a bánátié. Szemei is fejlettebbek, mint a miénk. Az előző év végén az Ukrániából hazatérő hadifoglyok hoztak ba magukkal buzavetőmagot, melyet több nagy birtokosnak föl is ajánlottak; az illetők azonban idegenkedtek az ukrán buzától s nem vették át a foglyoktól a vetőmagot. Végre az egyik közismert, jónévi földbirtokos, akiben van egy kis vállalkozó szellem, rászánta magát a kísérletezésre, átvette a vetőmagokat. Ez év június végéig ő maga sem bízott a fényes aratásban; júliusban azonban a legnagyobb meg-

lepetéssel gőződött meg a fölől, hogy igazuk volt a jámbor hadifoglyoknak, amikor annyira földicsérték a külföldi búzát, melynek érett kalásza csodás, szálmája oly vastag, hogy nádpótló gyanánt lehet felhasználni bázetűfűdésre.

Hogy mennyivel kiadósabb a donvidéki buza a miénknel bizonyítja a következő arány: 1 láncról learatott balföldi (acelas) buza sulya átlag 18 mm. szemben az ugyancsak be földő termelt ukrániai fajbuzával, melyből 1 láncról átlag 30—31 mm. arattak le. Az illető nagybirtokosnak az idén 650 mm. buzája termelt az ukránbuzával bavevett haretőresem. Nem oly eikérgazdag, mint az acelas buza, de a lisztye eléggé finom ahhoz, hogy a közönség elfogyassza.

x Dr. Scherzer Ivo közközházi főorvos, a gráci szemklinika volt asszisztense, rendel a szembeteg részére d. u. 2—4 ig a városi bérpalotában (a szinusz mögött) I. em. 6. sz. Szemészeti műtőket a közkórházban, vagy a beteg lakásán végez. Telefonszám 833.

A nyugdíjas tisztviselők rendkívüli segélye.

....

(Saját tud.)

— okt. 16.

Már vagy két hónappal az előt, látott napvilágot ama pénzügyminiszteri rendelet, mely végre a nyugdíjas tisztviselők és a tisztviselők özvegyeinek segélyezését írja elő.

A működő tisztviselőknél már csak a nyugdíjasok (különösen a tisztviselők özvegyei nélkülöztek többet, akik szerény nyugdíjukból alig tudták magukat tartatani. Bzony máltán csodálkozhatnak előlőt azok, akik szerencsésebb anyagi viszonyok között élnek, hogy e szegény emberek miként tudtak átélni öt nehéz esztendő. Valóságos művészet kell ahhoz, hogy egy intelligens öreg ur vagy urhoigy m ndjuk 60—80 korona havi fizetésből ki tudjon jönni a mai világban acélkül, hogy egyéb segélyforráshoz ne kelljen neki fordulni...

Balálták végre azt, hogy a veteránok helyzetén is segíteni kell; a pénzügyi kormány tehát 300 korona havi segélyt írt elő valamennyi állami és községi nyugdíjas hivatalnoknak — illetve özvegyüknek, a szolgáló alkalmazást betöltött nyugdíjasok gyermekeinek 230 korona havi segélyt biztosított.

Az állami adóhivatal még a rendelet kibocsátásakor nyomatott nyugdíjszámot adott ki valamennyi nyugdíjasnak, melyek azok nyomban kitöltöttek s be is nyújtották az adóhivatalhoz. Az aktákat azután Ujvidékre küldték le a pénzügyi osztályhoz. Azóta teljes két hónap telt el, de a segélygyben még ezúdig semmi intézkedés nem történt; azaz hogy csak részben, amennyiben a nyugdíjas pénzügyi s vármegyei hivatalnokok, szolgák és özvegyeik segélyügyét intézték el, az illetők már fel is vették a számukra előírt összeget f. évi július hó 1 től visszamenőleg, de a többiek rendkívüli segélyének folyósítására nem kaptak az állami pénztár utasítást.

A napokban aztán kiderült, hogy mi az oka a huzavónának. Az egyik érdeelt fél lent járt Ujvidéken s ott megtudta az illetékes szakreferenstől, hogy csak azért nem intézhettk el ezen ügyet, mivel a beadványokat szabálytalanul állították ki.

Most tehát nem mar.d más hátra, minthogy az illetők szabályszerű nyugtát állítanak ki (két példányban) s azt az állami adóhivatalhoz nyújtják be; így azután remélhetőleg rövid időn belül elintéztést nyer a nyomorgó nyugdíjasok segélygye is.

Lichtenstein hercegségből Monacót csinálnak.

Lichtenstein hercegség kormányozta, hogy miután az ország a háboru miatt súlyos anyagi válságba került, Monte Carlo mintájára játékkaszinót létesítenek, hogy annak jövedelméből az állam pénzügyeit rendezzék. Az erre vonatkozó javaslat már a tartománygyűlés előtt van, de az uralkodó herceg eleve van a terv megvalósításának.

HIREK.

Több világosságot!

— Koudela első konferenciája. —

Nem a világitási és fűtési mi-zéria a legszomorubb, hanem az a miséria: nyomorúság, mely az elmékben és szívekben van. Az élet mostani formája és tartalma sőtét és hideg, elviselhetetlen; melegítő fény kell. A goethei „Mehr Licht“ dörög elő a lelkekből, az Ember az öröklét kapui elé kúszva nagy boldogtalanságában így rimákol-dik: Isten, Urunk, Atyánk, nagy Alkotó, hangozzék el ismét teremő szózatod: Fiat lux! legyen világos-ság, mely alkot, gyógyít, éllet, boldogít.

Világosság kell az észbe, mely kom-promittálta magát az agnoszticiz-musban, szubjektívizmusban, hyper-kritikizmusban. Mely a földbe furta magát a föld temetője, koporója lett minden eszménynek s az ész nagy megtévelyedésében csak li-nozta biróságát. A tudomány ret-tenő konfúzió lett, dőretség, meg-osulása eszes voltunknak. Szám-úzni akarta a hitet, vallást; ethi-kát akart, de a modern erkölcs-bölcsélet is csődöt mondott. — Az éssz Cserő elve tudja csak föl-emelni: Az éssz uralkodója legyen Isten! Proudhon szerint az athéiz-mus azt hiszi, hogy okos és erős, pedig bárgyú és gyöngy. Az éssz megvilágítására kell tehát a hit.

Világosság kell a hitbe, a vallásba; mert hitrendszerünk bár szép, esz-ményi, isteni: a hitek lelkében még sem él szépen, eszményin, is-tenin. Nem mitológia, epika, filo-zófia, szépségszisztem kell nekünk, de elebbe áplántált 10 parancsolat. A

hit nem dehonozzát, sőt karaktere-keket állít a világba, eszményeket ad, a legkínzóbb problémákat meg-fajti s az öröklétre hívja az em-bert. An a hitben is lehet fanati-zmus. Kell azért, hogy a szere-tet melegítse át.

Világosság kell a szeretetbe, mely nem lehet rajongás, hisztéria, ma-jomszeretet; hanem olyan, minő-vel Isten, Krisztus szerette a vilá-got. — Szeretet nélkül utálatosak, belegek, nyomorultak, halottak va-gyunk — mondja sz. Ágoston, — mi pedig szépek, egészségesek, erősek, élők akarunk lenni.

Nagy szárdéunkban megsegít az ég kegyelme, mely fényt, árt, tüzet esihol a kovakemény koponyákba s jéghideg márványszívek-be. Csak kérjük a chaos fölött lebegő Lelket s a osontmezőket élet é avató Isten szellemét, s akkor világos-ság lesz, melegség lesz, több élet, szebb élet, boldozabb élet lesz a nyomorult földön, a siralomvolgy árvéségán. —

A barátok templomát színültig megtöltötte Szabadka intelligens társadalmá. Jele annak, hogy a lelkek szorjásznak.

A konferenciát követő ajtatos-ság végén, melye P. Barnabás végzett, D. Milassin Mac és Lyu bibraticsh Lily a sötétedő templom misztikumában mely hatást kelte-értékelték el a Pálosi Miséből az „Üdvözlely Mária“. Az orgonán P. Makér játszott.

1200 korona

fiatelt ígér a pályázat a megvá-lasztandó tanítónak az egyik bács-kai iskolában. Nem havi — évi fizetést! A legromolyabban ennyit és csak ennyit ígér. Nem beszél-áll a segélyről, rendkívüli segély-ről, pótlékról — ösztön és vilá-gosan megmondja: 1200 korona, egyéb semmi! Talán fóg akadni pályázó is; ki tudja, nem él e köztünk egy elbusult vegetáriánus, aki irtózáttal gondol a nusevésre, — akit fogadalmá kötelez, hogy egyebet is csak kéthetenként egy-szer eszik — aki felháborodással itéli el a divat sok boldogságot s konzervatív világnézetével e te-kintetben Adámmal ért egyet, — aki elpuhultnak, szibaritának mond-ja szobában lakó, ágyban alvó embertársát s megelégszik egy picike, kis barlanggal — máha ez a bácsi megpályázza az üresedés-ben levő rektori állást s egészen üres nyomorral, fűgefűlevéllel és torzonborz szakállal (mert 1200 koronából aligha vehet egy jó bo-rotyát) elvállalja 3-400 kis bács-kai emberpalánta lelkiismeretes gondozását.

Meddig tart még e vakság? mi-kor szűnik meg már ez a végze-tes rövidlátás? Annyi kárba veszett

alapos tanulmány, anktó, nagy-gyűlés után a pesti főelmes akasztófavirágok, Kun Béla és társai adtak tanácsot, ujjmutatást államnak, egváháznak és minden más iskolafenntartónak, mikor a nevelőket, tanárokat, tanítókat az első fizetési osztályba sorozták. 3000 koronákat adva nekik ha-vonta. Ezek a szörnyetegek méltányolni tudták, mit jelent az, ha a nevelő nem küzd a mindennapi megélhetéért, ha szívvél-lélekkel, gondtalanul végzi oly kimondha-tatlanul nagy feladással teljes munkáját.

Évezáados tapasztalatok bizo-nyítják, hogy a szerzetesi iskolák kiválóságának első és legfőbb oka az ott működő pedagógusok anyagi függetlensége. Anyagi független-ség és 1200 korona évi fizetés — ma — 1919-ben, amikor a svájci tözsdén a korona árfolyama nem egészen 8 fillér, amikor egy kiló zsir ára Szabadkán, a bőség ha-zájában, 34 korona.

Eszméljenek fel végre azok, aki-keket illet, gondoljanak az utolsó három évtizedben oly sokat han-goztatott s ma az 5 háborus év után különösen aktuális jelszóra: „Akié az ifjuság, azé a jövő!“

— Pozsegáról szállítanak fát a gázgyár részére. Poz-segáról nagymennyiségű tűzfát rendelt a város. Valóság raktár-nok már napokkal eszelőt leuta-zott, hogy az első szerelvényeket utnak indítsa. Az első 50 vaggio-nos szerelvényt a gázgyár részére utalják ki.

— Angolul is kiadják az osztrák vörös könyvet Bécsből jelentik: A Wiener Mit-tagspost szerint a világháboru ki-töréséről szóló okmányokat angol nyelven is megjelentetik. A könyv rövidesen megjelenik és a legfon-tosabb okmányok facsimiljét is közölni fogja.

— Deutsch özvegyének. Román Ozkar fogorvos, Deutsch Adolf özvegyének a végzetes sza-rencsállenség alkalmával pálosi szőlőjének az évi termését aján-lotta föl. — Schwartz Olga és Kálmán Sándor, Román gyűjtő-iven eddig több mint 5000 koronát gyűjtöttek. Megható és elismerést érdemlő az a nemes akció, amely az özvegy felszámolására a helybéli zsidóság körében megindult.

— Előadások kezdete a Korzó-Moziban. Tekintettel arra az óriási érdeklődésre, mely a CINABAR bemutatóját meg-előzi, a Korzó-Mozi naponként 3 előadást tart, még pedig 4, fél 6 órakor és este 7 órakor.

— A dögtemető tolvaj i. Furesa tolvajlásról tették feljelen-tést. Ismeretlen tettesek a palán-kai vonal mellett fekvő úzryneve-zett dögtemető deszkakerítést meg-dézsmáltak. A kevésbé kényes iz-lésű tolvajok csakoly 60 szál desz-kát enltek el, úgyhogy a kár több ezer korona. A tolvajok a pénzbeli káron kívül más kelle-matlenséget is csináltak. A dögt-e-mető ugyanis a hiányzó deszkák miatt egész szépen megközelíthető, amit a környékbeli kóbor kutyák hamar észrevesznek és nagy ambi-cióval kaperják ki és hordják sőt a dögeket. Arról természete-sen jobb nem szólni, hogy minő büz van e miatt az a vidéken.

— Felhívás. Felhivatnak azon szabómesterek, kik más munkaadó-nak nem dolgoznak és akiknél a munkások a munkát beszúró ették, hogy folyó hó 17 én este 6 órakor az ipartestületben megjelenjen szí-veskedjenek. [Az elnökség.

— Kramarz Párisban és Odesszaban. A Pravo Lidu je lenése szerint, mint Prágából tá-viratozzák, dr. Kramarz Párisba utazott, hogy onnan egy francia misszióval Odesszába utazzék és részt vegyen a Dantikint segítő akcióban. Kramarz saját szakállára vesz részt az odesszai kirandulás-ban, mert álláspontja elleneszik a cseh külügyminiszter felfogásával, amint azt Benes nyiltan beva-tolta. A Narodny Listy szerint Kramarz párisi útja összefüggésben van a magyar börtényágyalással.

— A löcsakasztás követ-kezménye. Irsay József szabad-kai gazdálkodó tegnap délután a topolyai uton kuszoróval rakott kocsi-val jött hazafelé. Szemben vele egy üres szekér jött, amely-nek öntéjü gazdája Irsai felszólí-tására sem tört ki. A szekerek összerútköztek és az üres szekér két löcsé kitört. Az ügy fölött he-ves vita támadt, amelynek (red-ményeképpen az üres szekér két ismeretlen utasa az ártatlan Irsait

alaposan megverték, sőt 30 koro-nas uj ostorát is elvitték, Irsai az esetről jelentést tett a rendőrség-n. Az ismeretlen támadókat nyo-mozzák.

— Naptár 1920 ra. A Szent Antal-Nyomda mint irodalmi vál-lalat a ránkjövő 1920-i szökdöv-re nagy képes naptárt ad ki, mely most van sajtó alatt. Te-kintettel arra, hogy a mai papir-inséges időkben a vállalat fősős-leges munkát végezni nem akar, már most elfogad rendeléseket, hogy a szükséges mennyiségről tájékozva legyen. Rendeléseket a „Délvidék“ címre (Szabadka, IV., Rákóczi utca 20.) kérünk. Hir-detések a naptár részére még fel-vétetnek lapunk kiadóhivatalában.

x Dr. Marton Jenő sebész-műtő fogorvos (plombirozás, fog-huzás érzéstelenítéssel és műfogak) rendel Batthyány-utca 6. Edény-piac Apolló mozi fölött.

x Dr. Vecsei Jenő orvosí rendelője namí betegék részére. Lakása: VI. kör, Mária Terésia-tér 12. Vojnich Pirozka-főle ház. Rendel: d. e. 7-9 ig; d. n. 2-től fél 4 ig és 5-7 ig.

x Fogorvosi műtermemet a főtéri Verones házba helyeztem át, a Löwy Testvérek áruháza fölött emeletre Szegényeknek ingyenes rendelés 8-tól 9 ig. Dr. Blum László.

— Piabánosok és hitok-tatók figyelmébe. A Szent Antal Nyomda elkészítette a Szent István-Társulat kiadásában meg-jelent és az elemi iskolák III-VI. osztályaiban használatos katekiz-must. Ara 4 korona. Kapható korlátlan mennyiségben

MOZI.

A Korzó-Mozi műsorából:

A CINABAR premie jón az elragadtatás ugoraja rugott vé-gig a Korzó-mozi zsúfolt nézőterén. A szöbnnél szebb jelenetek frap-páns váltakozása s az izgalommal telített eszelekmény páratlan trakk-jei mindmegannyi nagyszerűséggel ennek a hatalmas világ-jédtő film-nek s a premier mintha nem is bevezető lenne, hanem már a forró esték élvezete. A közönség östör-töktől — vasárnapig láthatja ezt a bevezető I-II részt három előadás-ban.

A Liffa-Mozi műsorából:

A szív tévedései. A szív és az élet csengő himnusza ez a drá-ma, a legmélyebb emberi érzése a szerelomé. Ezt a szerepet Vett Lucy a Star filmgyár legfiatalabb primadonnája játza. Gyöngéd fi-nom törékeny egyéniségén meg-rendítő realizmussal viharzik a szív tragikus s envedő ye. A bájos művésznő olyan dramai mélységű játékokat produkál, hogy szem nem marad szárazon. A darab többi szereplői Vándory Gusztáv, Igaltis Sandy és Korány Richard. A Liffa-mozi 20-22 ig, hétfőtől — szer-dáig hozza színtre a nagystíliú színjátékok.

Figyelem ezen hirdetésre!

Értesítem a nagy érdemű vásárló közönséget, hogy sikerült egy elsőrendű malommal összekötésbe léptem. Ennélfogva felhívom a lisztvásárló közönség szíves figyelmét, hogy mielőtt lisztet, akár a téli hónapokra akár a nyári szükségletre beszerezné, kérem érdeklődjék nálam lisztjeim s ezek ára felől.

—: Kiváló tisztelettel:—:

Szabó G. Kálmán

fűszerkereskedő. Volt Szántó, most Margit malommal szemben. Telefon 6—79. Telefon 6—79.

Vendéglő eladás

A sze, edü on levő nagy forma vendéglő két láe területtel a rajta levő házal, mely több gazdasági épületből áll sz. d. lezttó eladó. Bővebb felvilágosítást ad: —: —:

Gabrics Krisztina

a volt fogolytáborral szemben.

FUVAROZÁST

helyben és vidékre elvállal:

BERE és TÁRSA
Miklós-u. 42. — Telefon 305

Vojnits Antal

párizsi női szabónál készülnék

a legelőgényűbb — női köpenyek

bőszűmők és — princess ruhák

Damjanics-u. 63 sz. Képezdévél szemben.

GYELMIS malomban lehet

darát

kapni és daráltatni.

Tengeri dara. . . 1 K 80 f.

Kevert " . . . 1 K 70 f.

Arpa " . . . 1 K 50 f.

kilós, ahol őrtest is elvállalnak. —

Egy ujságkihordó leány

felvétetik

a Szent Antal nyomdában

Elsőrendű faszen

100 klg. ként 160 K.-ért kapható

Zeller fatereskedőnél

Szabadkán, Halasi-ut. 135.

Gyűjtő: Szent Antal Nyomdában Szabadkán. —

SPITZER-féle lisztárjegyzék

(a csirke piac melletti kisközből levő lisztraktárban).

Van szerencsém tisztelt vevőimet ez utcn értesíteni, hogy a gabona árának rohamos emelkedése lehetőleg teszi a lisztárak az eddig közölt árakon való árusítását. Mindazorálta iparkodom a liszt árát a legújabb nyofabb napi árcn számítani. Állandóan kapható nálam:

legfinomabb grizes O-ás liszt,
legfinomabb főzőliszt,
fehér kenyérliszt,
barna kenyérliszt,
fehér rozsliszt.
legfinomabb buzaakorpa.

Nagyobb vételnél kívánatra ingyen házhoz szállí ok. Waggentételeket, kereskedőkre, viszont elárusítóknak és sütőknek külön megállapodás szerint szállítok.

SPITZER MÓR

VI. kör, Terézia-ter. 83.

Telefon 3—38.

Mezőgazdasági Gépgyár Vasöntöde Részv. T.

Telefon 8—40.

Szabadka, Majsai-u.

Sürgönyc „Ferrum”

Eladó:

Egy jókarban levő 1907 évben gyártott 12 légkörnyomású T i s c h b e i n rendszerű Aktiengesellschaft für Maschinenbau Brünn gyártmányú 72 m² fűtőfelületű **gőzkazán** és egy teljesen jókarban levő rögtön üzembehelyezhető alacsony és magasnyomású

gőzhengerű 100 lóerős

gőzgép condensoros. Megkeresések ez ügyben legkésőbb f. 20-ig vétetnek figyelembe.

Férfi és női gyapjúelmék, selymek, bélésárúk nagy választékban

nagybanl és kicsinybenl eladása a legelőnyösebb árakban

Strassernál

IV., Damjanich u. 62 sz. a tanítónői képezde átellenében. Cukrász üzlet mellett

OHO Shampoo

A legjobb fej-és hajmosószer. Fehélykönnyű haj. Tiszta fej. bőr. Kapható minden jobb piperüzletben. Ára 2 korona.

Uj és használt puma boroshordók

nagymennyiségben kaphatók: SCHMIDT és DIETRICH közvetítő irodája, Bácsfeketehegy. Telefon 9 sz.

APRÓHIRDETÉSEK.

SZŐLLŐ 21 kapa buckái eladó. IV. Rákóczi-u. 22. 2440—2

HORDO id-i bitelesítés 4 darab eladó. III. Mária-u. 260. 2441—2

CSINOS biliárd márványasztal teljes felszereléssel eladó. Lichtnecker János-nál Bajmokon. 2432—2

20 lángra beren'endezett Acetylán készülek teljes felszereléssel eladó Lichtnecker János-nál Bajmokon. 2432—2

NÉGY polgári osztályt végzett csi os írsu ügyes fiatalember kósz és kvírtály ello. ében alkalmazást keres valamely üzletben. 2434—2

Pethő István névre szóló munkatényv elveszett. Tulajdonosa kéri a megtalálóját, hogy hozza vissza a kiadóhivatalkba, hol 10 jutalomba részesül.

ELADD 3 fejős tehén V., Kőtele-s-u. 216 sz. a. 2445—5

EGY lit. tal géplakatossgéd munkát keres. Cím a kiadóban.

POLITUROZOTT hálószoza-butur sodrony betéttel és 2 drb. nagy svényeg eladó: Páich Antalnál Bácskossuthfalván. 2438—1

APRÓHIRDETÉSEKET Bácskossuthfalván lapunk részére az ö girt díjszabás szerint Berger Sándor ottani egyedáru-sióknál lehet feladni.

GÉPIRÓKIS ASSZONY irodai foglalkozást keres Szabó Margit IV. Rákóczi-u. 22.

AZ állami gyermekmenhelyben főzőnő azonnal alkalmazást nyer. Jelentkezni lehet a gondnoki hivatalban. 2431—2

ELŐNYÖS NAGYBANI ÁRAKON KAPHATÓ

Magcsávazó-szer

Vasgálicz

Kénsav

Salétromsav

Kékítő 1-a fél klg-os üvegekben

Marószóda, lukováci

Keményítő 70 kgr-cs

Carbid 60 kg os hordókban

Burgonyakeményítő

liszt 1-a 75 kg os zsakokban

Sidol

Vaspor kupolák

Kékítő tucatonként

Szóda bikarbóna

Szalmiák, darabos

Schellack (orang)

Bilistyei ólomzárolt

10% Vegyilszta ecetsav

ballonokban

Kéniap 1-a elasz kőnből.

Szegedi paprika 6lom-sárolt

Gyertya

Tea 1-a ceyloni

Fahéj

Pipere szappan 1-a minőség

Puder gyógyszerészek részére

TRAFIKANT-nál

Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.